

Lager antibioticagebruik op varkensbedrijven gaat gepaard met uiteenlopende diergezondheidskosten

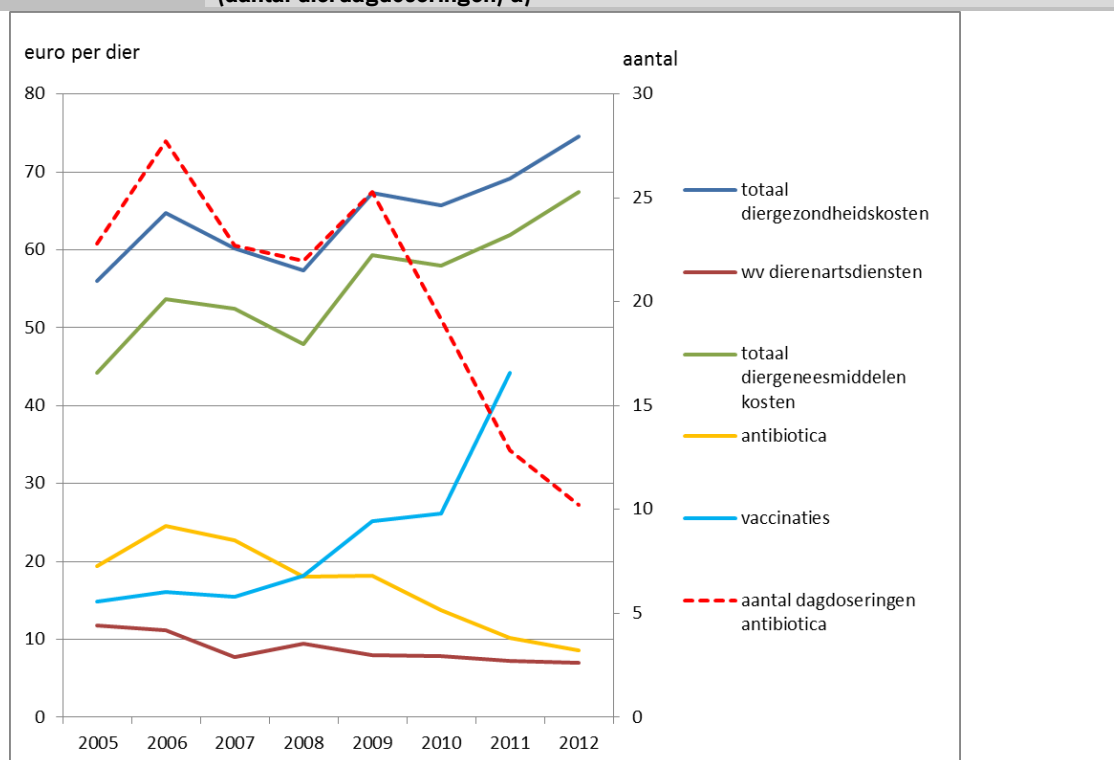
Linda Puister en Arjan Wisman

De totale diergezondheidskosten op zeugenbedrijven zijn in de periode 2005-2012 toegenomen tot 74 euro per zeug (inclusief biggen). Op vleesvarkensbedrijven zijn de kosten voor diergezondheid in dezelfde periode gedaald naar ruim 2 euro per vleesvarken. Bij beide diersoorten zijn de kosten voor antibiotica omlaag gegaan. Op zeugenbedrijven lijkt de daling van het antibioticagebruik samen te hangen met hogere kosten voor vaccinaties. Op vleesvarkensbedrijven is daarentegen geen relatie gevonden tussen aantal dagdoseringen antibioticagebruik en vaccinatiekosten.

Zeugenbedrijven

De laatste jaren is er veel aandacht voor de vermindering van het antibioticagebruik in de veehouderij. Dit artikel gaat in op de mogelijke relatie tussen antibioticagebruik en kosten voor diergezondheid op varkensbedrijven.

Figuur 1 Kosten voor diergezondheid per zeug per jaar (euro) in relatie tot antibioticagebruik (aantal dierdagdoseringen) a)

a) Vaccinatiekosten 2012 nog niet beschikbaar.

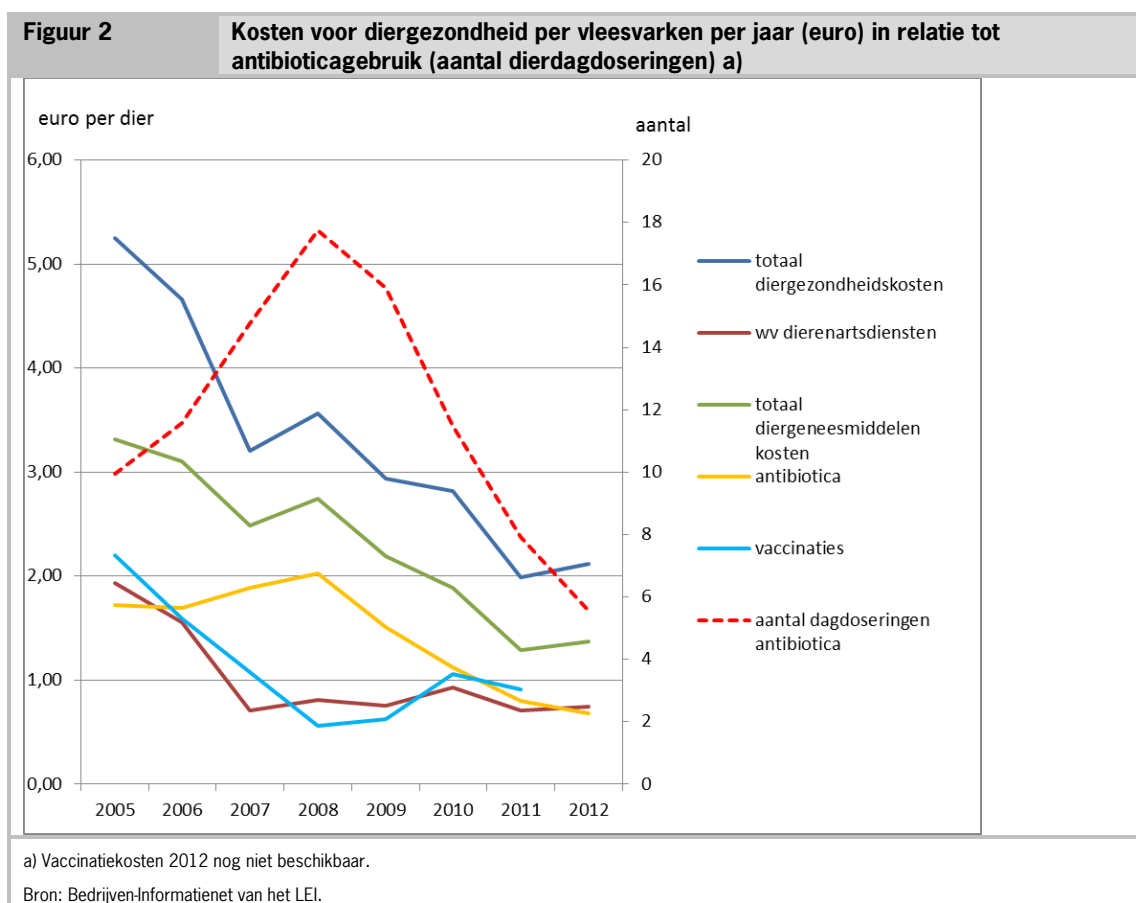
Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Het aantal dagdoseringen antibioticagebruik op zeugenbedrijven is sinds 2009 gehalveerd (zie figuur 1). De kosten voor antibiotica daalden bijna even snel: in 2012 waren ze 53% lager dan in 2009. De totale kosten voor diergezondheidszorg zijn toegenomen van 67 euro in 2009 naar 74 euro per zeug per jaar in 2012 door hogere kosten voor diergeneesmiddelen. Daarbinnen zijn vooral de hogere kosten voor vaccinaties verantwoordelijk voor deze toename. De kosten voor dierenartsdiensten zijn door de jaren heen vrij stabiel gebleven, met een licht dalende tendens. Het percentage van antibioticakosten in de totale diergezondheidskosten is gedaald van 35% in 2006 naar 12% in 2012. Daarentegen is het aandeel van de vaccinatiekosten veel groter geworden, van 26% in 2006 naar ruim 60% in 2011.

Vleesvarkensbedrijven

Op vleesvarkensbedrijven zien we de laatste jaren zowel een forse daling van het antibioticagebruik als van de totale diergezondheidskosten (figuur 2).

Bij vleesvarkens zijn de totale diergezondheidskosten in de periode 2005-2012 gedaald van 5,25 euro naar gemiddeld 2,12 euro per vleesvarken. De kosten voor dierenartsdiensten zijn sinds 2007 vrij stabiel. De verschillen tussen de totale kosten voor diergezondheidszorg, totaal diergeneesmiddelen en antibioticagebruik zijn door de jaren heen weinig veranderd. In 2006 en 2007 was de daling van de totale kosten vooral te danken aan de lagere kosten voor dierenartsdiensten. Daarna is de daling vooral veroorzaakt door lagere antibioticakosten. Het

aandeel van de kosten voor antibiotica binnen de totale kosten voor diergezondheid nam daardoor fors af, van bijna 60% in 2007 naar 32% in 2012.

Conclusies

Op zeugenbedrijven lijkt een deel van de daling van het antibioticagebruik samen te hangen met hogere kosten voor vaccinaties. Op vleesvarkensbedrijven is er geen relatie gevonden tussen antibioticagebruik en vaccinatiekosten. Het is mogelijk dat de biggen, die al op de zeugenbedrijven gevaccineerd zijn, daarvan nog voordelen hebben in de periode op het vleesvarkensbedrijf. De totale diergezondheidskosten op zeugenbedrijven zijn tussen 2005 tot 2012 toegenomen van 56 euro naar 74 euro per zeug (inclusief biggen). Bij vleesvarkens zijn de totale diergezondheidskosten gedaald van 5,25 euro naar gemiddeld 2,12 euro per vleesvarken per jaar in dezelfde periode. Ook de kosten voor antibiotica zijn afgenomen op beide bedrijfstypen. De kosten voor dierenartsdiensten zijn in de loop der jaren vrijwel gelijk gebleven.

Toelichting op registraties en kengetallen

Het LEI heeft vanaf 2005 gerapporteerd over het antibioticagebruik in de jaarlijkse MARAN-rapportages op basis van de steekproefbedrijven in het Bedrijveninformatienet van het LEI. In opdracht van het ministerie van EZ analyseert en rapporteert de Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit (SDa) vanaf 2012 het antibioticagebruik op alle varkens-, pluimvee- en vleeskalverenbedrijven in Nederland.

In dit artikel is ingezoomd op de relatie tussen antibioticagebruik in dagdoseringen, diergezondheidskosten en kosten voor vaccinatie op varkensbedrijven in het Bedrijveninformatienet van het LEI. Het antibioticagebruik wordt gerapporteerd in dagdoseringen per dierjaar. Een antibioticagebruik van bijvoorbeeld 8 dagdoseringen per dierjaar, betekent dat een gemiddeld aanwezig dier 8 dagen is blootgesteld aan antibiotica. Het aantal dagen blootstelling in dagdoseringen is een betere maat voor het risico op resistentieontwikkeling dan het aantal grammen werkzame stof dat is gebruikt. Afhankelijk van welke werkzame stof is gebruikt, verschilt de benodigde hoeveelheid (in grammen) antibiotica per dagdosering. Binnen de totale diergezondheidskosten is onderscheid gemaakt tussen kosten voor dierenartsdiensten en diergeneesmiddelen, waaronder de kosten voor antibiotica en vaccinaties. De kosten voor vaccinaties bestaan uit vaccins (middelen) en het vaccineren (diensten). De vaccinatiekosten van 2012 zijn nog niet bekend.

